

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

Ds. D. Chr. Overduin

6 september 1987

Catechismus zondag 1 vraag 1 (vervolg-2)

Schriftlezing: Jesaja 53

Zingen: Psalm 22 : 1
22 : 3
32 : 1 en 2
31 : 17

De 1e Zondag.

VRAAG 1: Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?

ANTWOORD: Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers, Jezus Christus eigen ben, die met zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft, en alzo bewaart, dat zonder den wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet, waarom Hij mij ook door Zijn Heilige Geest van het eeuwige leven verzekert, en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

THEMA: TROOST

We zijn gekomen tot en met: "dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwe Zaligmakers, Jezus Christus eigen ben."

We hebben tenslotte gehoord dat het ideaal wat de mens van nature soms heeft, wat in het paradijs ook eigenlijk de zonde was: jezelf zijn, maar dan ook óp jezelf zijn, óp en dóór jezelf functioneren, onafhankelijk, dat dat nu juist de gevangenschap is. dat dát nu juist de onvrijheid en de gebondenheid is.

Hoezo?

Omdat wij in principe in het paradijs in díe vrijheid geschapen zijn, die zich afspeelt in de gemeenschap met God. Daar zijn wij op aangelegd. Een vis kan wel zeggen: ik verkies de vrijheid en hij springt op het droge, maar daar kan hij niet leven. En wij kunnen wel de vrijheid verkiezen en zeggen: ik begeef mij te water, maar dat houden we niet vol. Dat is ons levenselement niet.

Nu, zo is gebleken dat die ongehoorzaamheid van de mens, dat ongeloof, dat luisteren naar de boze ingeving van de satan: gij zult als God zijn, bestaande op uzelf, door uzelf en met uzelf, dat we slaven zijn geworden, verduisterd in ons verstand, vervreemd van de Heere en van Zijn verbond.

En wat is nu het tragische?

Dat wij daar ook niet meer naar terugverlangen. Dat wij inderdaad nóg met het idee rondlopen vrij te zijn. Maar dan niet vrij zoals de Bijbel zegt: indien de Zoon u vrijgemaakt heeft, zo zult gij waarlijk vrij zijn. Of op een andere plaats: zo staat dan in de vrijheid waarmee Christus u vrijgemaakt heeft en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen.

Nee, voor ons is de vrijheid: doen wat wij zélf willen, leven naar het goeddunken van ons eigen hart. Zo is ieder mens, in het diepst van zijn natuur, een revolutionaire rebel, een opstandeling.

Hij wil niet wat God wil. En toch zien we al duizenden jaren dat dát onze ondergang is. En dat is nu het tragische.

Een mens, zoals hij van zichzelf is, zoals hij droomt om zichzelf te zijn, die nihilist die in ons hart leeft, ziet toch om zich heen en in zijn eigen leven: die tegen Mij zondigt doet zijn ziel geweld aan, die doet zijn leven tekort, allen die Mij haten hebben de dood lief. Die merkt toch dat het wáár is wat God zegt: "de mens, die in waarde is en geen verstand heeft, blijft niet, hij wordt gelijk aan de beesten, die vergaan." We merken het,

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

we zitten er midden in. En tóch die roes van vrijheid, de leugen van de satan: zit je in de kerk, lees je Gods Woord, ga je op de catechisatie? Schud toch van je af! Wat heb je nu voor een leven? Er zijn toch zoveel prettiger dingen dan dát!

En die roes is zó sterk, dat we het nog geloven ook!

Dat er op dit moment misschien duizenden mensen een vloek doen omdat ze de lucht zien betrekken. Dat er duizenden jonge mensen half suf en gaar rondhangen in een disco of waar dan ook, die morgen te akelig zijn om uit hun ogen te kijken, dat zijn allemaal dingen die je gewoon wéét, die kom je tegen. De mens die van zichzelf wil zijn en het zélf zal maken, die is in doorsnee genomen ongelukkig

Hij probeert het te overschreeuwen, maar op sommige momenten zou hij wel kunnen janken van ellende. Wat heb je nu? In de diepste zin laat het hem allemaal leeg, rusteloos, opgejaagd.

En dat is nu juist het punt, ik zeg dat wel, ik heb dat ook wel tegen de kinderen gezegd als het op de catechisatie, of zo, ter sprake kwam of in je gezin, en tóch kun je dat niet overbrengen, niet eens op jezelf. Dat is nu het diep tragische, óók schuld, dat wij in zo'n onvrijheid terecht gekomen zijn, in zo'n maalstroom, als zulke kuddedieren, slaven zijn geworden van deze wereld, van de zonde. Je zou zeggen: de mensen zullen dan wel hard schreeuwen: help me toch, help me toch, of, morgen beter, morgen zus en morgen zó!

Rust noch vrede wordt gevonden. Denk je echt dat dát rust geeft?

Nu, daartegenover, - ik wil hier geen zwart/wit-tekening maken - als je nu vanavond gezellig tegenover elkaar zit, inplaats van achter een bar of in een disco, half kachel, waar je doof wordt van het lawaai en geschreeuw, en je zit met elkaar lekker te eten en er wordt gelezen en gedankt, en er wordt een spelletje gedaan, of ieder zit wat te lezen. Is dat zo vreselijk? "Ja", zegt de duivel, "dat is het ergste wat je gebeuren kan; als dat nu leven is." En wij trappen daar in. In die nooit aflatende honger en nieuwsgierigheid en drang, net als in het paradijs, maar nog erger: die boom, wat een prachtige boom, die vrucht, je krijgt het idee als je daar van eet, dat het je wat dóén zal, om verstandig te worden. En ze nam en ze at en ze gaf ook haar man met haar en hij at en toen gingen hun beider ogen open en ze werden gewaar dat zij naakt waren. Dat ze ongelukkig waren.

Je ziet dat in veelkleurige manier zich herhalen.

En nu is het wonder, dat deze man met blijdschap belijdt: ik ben niet van mezelf, maar helemaal, met lichaam én ziel, in het leven én in het sterven, het eigendom van een Trouwe Zaligmaker, niet zómaar Eén, zoals er zoveel redders op de wereld zich openbaren, redders van de mensheid, - denk aan allerlei oprichters van godsdiensten en levens- en eeuwigheidsfilosofieën -. Nee, die laten ons in de steek, maar een Getrouwe Zaligmaker, Jezus Christus, de van God gezalfde Zaligmaker, dé Profeet, dé Priester, dé Koning.

Hoe is dat nu?

De jongens en meisjes zullen zeggen: ja, kan een mens daar nu de waarde van inzien? Hoe is dat nu bij mijn vader en moeder, of bij mijn opa en oma? Want ja, ze zijn ook wel eens verdrietig, wel eens helemaal van slag af. En als ik ze om vergeving hoor vragen, dan denk ik: jullie hebben ook zonden zeker? Ze zijn ook wel blij, dat is waar. Soms ben

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

ik wel eens jaloers, want dan denk ik: wat is dat toch? Ik kan me indenken dat kinderen - grote mensen ook, hoor - denken: wat is dat nu?

Dat dit nu bedoeld is als een blij getuigenis van een verlossing, het eigendom geworden te zijn van een Ander, Die belooft te zullen zorgen in je leven, maar Die ook in het sterven niet op een afstandje blijft staan toekijken, maar Die je draagt met Zijn eeuwige armen.

Hoe is dat nu?

Daar wil ik, voor we het volgende stapje doen, iets van zeggen. Ik hoop dat ik er iets van kán zeggen, binnen de perken van het Woord van God.

Wat hier geschreven staat, is waar. De apostel heeft het gezegd: Wiens ik ben, hij is van de Heere. We weten van Abraham, Izak en Jacob, ze waren van de Heere. Hij was hun Eigenaar, hun Herder, hun Trooster en Beschermer.

Maar hoe wordt dat nu beleefd, want als dat nu écht waar is, dan zouden die mensen - en misschien denk je wel: mijn vader en moeder - toch altijd, elke dag en elke nacht blij moeten zijn? Vader zou toch nóóit met moeder woorden hebben? Ze zouden toch nooit meer hoeven te huilen? Als dát nu echt waar is, dat ze helemaal voor de rekening van een Ander zijn, dat Hij de verantwoording op Zich genomen heeft: Ik help je, Ik draag je, je komt overal doorheen.

Nu ja, vader werkt hard en soms denk ik: zou hij er geen erg in hebben dat we nog moeten bidden, dat we nog moeten lezen? Dat kan ik niet begrijpen. Soms is hij bang als hij denkt dat hij naar het ziekenhuis moet, geopereerd moet worden, of dat hij kanker heeft, of zo. Maar als je dan aan het Avondmaal gaat en als je dat nu echt geloofd, dan hoeft dat toch allemaal niet? Dan hoef je toch niet bang meer te zijn en je nergen meer druk over te maken? Dat komt toch allemaal goed?

Laat ik het eens zo mogen voorstellen, jongens en meisjes, we gaan er even vanuit dat je gelijk hebt, je vader, je moeder, grootvader, tante, of zo, daar zeg je van: die hebben het wel, die zijn écht gelovig. Goed. Nu staan die vader en moeder op een streep. Aan de ene kant heb je de wereld, de zonde, dat van jezelf zijn, de angsten, ziekten, benauwdheid en alles wat je je maar in kunt denken, wat bij ons zondaarsleven hoort, dat we aan allerlei dingen onderworpen zijn.

Want je moet niet denken aan alleen mensen die ongelovig zijn, dat die alleen maar wat krijgen, juist vaak niet. Vaak gaat het die mensen nog beter, wat zaken betreft, of zo, dat kan, wat gezondheid betreft, dat is allemaal aan de ene kant.

En nu staan die vader, moeder, tante en noem maar op, die volgens jou het echt geloven, op de drempel, ze zijn er nog niet overheen, ze staan er precies op.

Wat staat er nu aan de andere kant? Dat is Gods kant. Dat is alles wat God de Heere heeft gesproken, heeft gedaan, van verlossing, betaling, zorg en dat Hij nooit verlaat. Dat is blijdschap en vreugde in de Heere en dat is een stem van dankzegging en lof. Daar wordt gezongen en gesprongen, daar is alles radicaal anders. Daar is geen vloek, geen ziekte, geen zonde, maar daar is volkomen verlossing en vergeving van alle ongerechtigheden. Altijd schijnt de zon, nooit gaan de poorten dicht. Dat is het Koninkrijk van God en van de Heere Jezus Christus en van de Heilige Geest.

Wat is er nu gebeurd?

Vader, moeder, misschien jij ook. (Het is maar een verhaaltje, natuurlijk, maar met een diepe betekenis, ik sluit de kinderen niet uit.)

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

Kinderen, misschien denken jullie in je hart: ik weet wel dingen van mijn vader en moeder.....

Nu, goed opletten, vader, moeder, jongen, meisje, er is een Woord gekomen van God zélf. Dat wil zeggen: niet alleen een woord dat uit letters bestaat, maar een Goddelijke Kracht, en méér nog, de Heilige Geest, Die is gekomen en heeft gezegd: "Kom, volg Mij" - het is maar een voorbeeld - .

En vader en moeder hebben die stem geloofd en dat ze buiten God ongelukkig zijn. Ze hebben gezegd: - dat menen ze - als ik dát zou moeten missen heb ik geen grond, geen basis, geen toekomst, geen vooruitzicht. Wat is een leven zonder God? Wat is een huwelijk zonder God?

Wees eens eerlijk, wat is nu een huwelijk zonder God, als je niet samen op die streep staat. Je kunt nooit iets zeggen, écht iets zeggen.

Vader en moeder zijn getrokken door de Stem, door de Geest om te horen de dingen van het eeuwige leven, van de verlorenheid, van de redding, van het kruis van de Heere Jezus Christus, van de vergeving de zonden, van de blijdschap, van het uitzicht, dwars door alles heen.

En, kort samengevat, zij hebben gelóófd dóór de liefde, die er van deze kant kwam en die trok, dat Jezus Christus de Zaligmaker is, de Getrouwe Zaligmaker, Die met Zijn dierbaar Bloed heeft betaald, gekocht. En dat Hij hun Heere, hun Borg en Middelaar is.

Maar ze zitten precies op die streep, ze zijn er niet overheen. Aan de ene kant zeg je: ze horen hier, aan deze kant, ze horen bij de wereld, ze zijn 'wereld'. Niet alleen dat ze hun krantje lezen, hun hobby hebben, en al die dingen meer, nee, dat niet alleen, maar concreet maken ze deel uit van deze partij, ziekte en dood gaat ze niet voorbij. Nu staan ze op die streep. Er wordt aan alle kanten getrokken. Hier horen ze bij, daar hebben ze zelf voor gekozen, dat is eigenlijk ook hun achtergrond. Bij de Heere, daar horen ze eigenlijk niet bij. En toch heeft die Heere geroepen! Hij heeft getrokken en gezegd: kom bij Mij, want bij Mij is duurzaam goed; Ik geef Mijn liefhebbers wat bestendig is: 'het eeuwige leven, vergeving van álle ongerechtigheden'.

En ze hebben het met blijdschap gehoord, ze hebben Gods eeuwige liefde geproefd, al is het er maar een klein stukje van, dat Hij Zijn eigen Zoon gegeven heeft voor datgene wat aan dié kant zit, voor de wereld. En ze zijn tevoorschijn gekomen.

Maar ze staan op de streep, ze zijn er niet overheen. Dat betekent: ze moeten wandelen door geloof en niet door aanschouwen.

Ik bedoel: ze zien doorgaans niets anders dan zichzelf, de hele wereld, hun eigen pakket met alle problemen.

En Gods kant, dat gans andere, is verborgen. Daar hebben ze geloof voor nodig. Dat is een zien door gelóóf.

Kun je nu begrijpen wat een spanningsveld dat is? Je staat op de streep, dát is het nieuwe, het ándere en dát is het oude, dat ben ik. Dat ben ik ook inderdaad.

We hoeven ons niet eens om te draaien of we zien onszelf al. Vóór, áchter, overal is het, de wereld, mezelf. Alléén waar het geloof, de liefde werkzaam zijn, zie je de gezichten opklaren.

Niet omdat ze zeggen: "Ik ben een beter mens dan al die andere mensen. Ik wil niet van mezelf zijn, zo ben ik nooit geweest". Maar je ziet de gezichten opklaren omdat ze horen: "En tóch dat andere, wat ik hier alleen door het gelóóf zie en door de liefde soms

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

ervaar in het hart, zó ervaar, dat ik denk, is het al bij me gekomen, ben ik er al?" Dát geeft de blijdschap. Dat geeft tégen hoop, op hoop, - Abram zat in een vreemd land en de Heere had gezegd: je krijgt alles en ik ben goed voor je, maar hij had niets. Noach zag niets, hij zag geen waterkolken: 'bouw een ark, er komt water'. 120 jaar is hij aan het timmeren in de wereld waar je een buitje hebt op z'n tijd, en een droge tijd, enz. Maar niets bijzonders. De mensen zeggen: Je bent gek! Maar die andere kant, God heeft gezegd: "Ik zal de hele aarde verdelgen, alle leven weg." Deze kant zegt: "Doe niet zo gek man, schei er mee uit, wat is dat nu voor onzin, waar ben je mee bezig?" De andere kant zegt: "Zou Hij het zeggen en niet doen, zal de Rechter der ganse aarde geen recht doen?" - dóór het geloof!

In dié situatie zit nu de getrooste en vertroost wordende kerk. Die ís er nog niet. Die staat precies op de streep. En soms hoor je ze zo blijmoedig zingen en spreken, soms kunnen ze bijna uitzinnig zijn van blijdschap, alsof het allemaal al opgelost is.

Maar op een gegeven moment dan kijken ze en zeggen: "Ik ben niet anders dan wereld, niet anders dan zonden, niet anders dan kwaad, ik hoor bij deze kant".

Je hebt gelijk, daar hoor je niet bij. Dat is nu de stap waar de Heilige Geest toe aandringt en het Woord.

'Geloof't Zijn heil- en troostrijk Woord', al sta je nog op de streep en ben je niet aan de andere kant, al komt er van alles tegenin, al val je soms helemaal van de streep af, dat er niet één gedachte meer opkomt. Weet en ben verzekerd, er zal geen klauw achterblijven van de kudde. Hij is zo sterk, Hij zal in het huis van de sterke komen en je eruit halen, Hij heeft overwonnen!

In die situatie, globaal gezegd, zit de kerk.

Daarom is het een wonder, als de mens verblijd mag zijn, dat hij - hoewel op de streep staande, hij is er nog niet overheen - niet van de wereld is, zegt het allerheiligst geloof. Want dat komt niet uit die koker: ik ben zo'n braaf mens. Want dan zegt hij in zijn hart: "Heere, Heere, de wereld is veel heiliger dan ik". En dat zegt hij niet als een grapje, maar dat meent hij: zouden er in de wereld zulke mensen zijn, die zo slecht, zo diep gezonken, zo laaghartig, zo ontrouw zijn? Hij krijgt het al benauwd als hij hoort zingen: 'Wiens vroom en ongeveinsd gemoed, geen snood bedrog, maar blank oprechtheid voedt'. Dan krimpt hij eigenlijk al in elkaar.

Geldt dat wel voor jou, 'blank oprechtheid' heb je zo'n blanke ziel?

Dat is nu de strijd, de goede strijd des geloofs, geliefde gemeente. We zijn niet per conclusie getrooste, gekochte mensen, omdat we dat zo uit onszelf gewaar worden, dat we zulke goede mensen zijn. Maar het is een situatie waarbij we op de streep staan en door het allerheiligst gelóóf zeggen: "Ja, Heere, U weet alle dingen, U weet dat ik U liefheb". En dat terwijl hij weet hoeveel hij van zichzelf houdt.

Geliefde gemeente, houdt dat in het oog bij de overdenking van deze vraag. Kinderen, jullie ook. Want anders zou je soms kunnen denken: ik hoor dit allemaal en het is wonderbaarlijk groot als ze dat hebben, maar in de praktijk van het leven merk ik dat niet altijd zo. Dan denk ik weleens: mag je dat wel doen, vader; opa, mag je dat wel zeggen, of hoe komt het dat je niet veel meer zus of zo?

Dan krijg je een volmaakt beeld, waarbij je denkt dat vader en moeder al aan de andere kant zijn. Maar we zitten met z'n allen nog aan déze kant en we staan op de streep. En

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

wat waar is van de andere kant, Gods kant, dat is alléén waar door het waarachtig geloof, door de liefde werkende.

Maar dat komt nooit uit óns op. Een getrooste zondaar, een getrooste kerk, die hoeft nooit te zeggen: "Maar ik, bij mij is het ánders". Ik kan altijd alleen maar zeggen: "Ik ben nog veel erger, maar het heeft Gode behaagd Zijn Zoon aan mij te openbaren". Het is Gods werk!

Maar ik zit hier nog op de streep en ik voel me daar soms nog best thuis ook.

Ik voel dan het grote probleem: Hoe kunnen wij nu onderscheiden?

Het kan toch zo'n grote troost zijn, als je een klein beetje mag onderscheiden. Het kan zijn alsof opeens de zon opgaat, geestelijk gezien. Je ogen en oren deugen niet, je voeten deugen niet, er deugt niet veel van, - het gaat er nu even om hoe God er tegen aan kijkt - je bent niet ánders. Er is bij ons niets! Echt niets!

En nu opeens het perspectief. De Heilige Geest draait opeens ons hoofd om, werkt een kruimeltje geloof in onze harten en daar horen wij: 'Ik delg uw overtredingen uit als een nevel en Ik gedenk ze niet'. Zo is het ook met het Avondmaal, we hebben daar vanmorgen al iets van gezegd: als je aan het Avondmaal moet gaan vanuit jezelf, omdat jij toch wel een bekeerd mens bent, dan zul je het nog nooit zo benauwd gehad hebben als aanstaande zondag even de werkelijkheid om de hoek komt kijken in je eigen hart, want de weg van jezelf uit, die is er niet, maar waar Hij zegt: "IK ben de weg" en die weg loopt hier midden in de ellende. Geen triomfantelijk gearriveerde Christelijkheid, maar een Kruis, waar Hij hangt te sterven.

Dáár gaat het nu vanuit!

Nu bedoel ik niet dat we uit onverschilligheid zeggen: nou het zit wel goed, dat begrijpen we wel van elkaar, maar ik wil alleen maar zeggen als we nu vanuit onze werkelijkheid naar de overkant moeten komen, dat redden we echt niet. Daar kun je nooit komen. Maar als de Heere nu precies óp die streep, waar jij staat, en daar Zijn tafel aanricht, niet aan de andere kant, dat komt nog, maar aan deze kant en Hij zegt: "Komt, en laat ons samen richten; al waren je zonden zo rood als scharlaken, Ik was ze wit, Ik delg ze uit, Ik werp ze achter mijn rug". Dán kan het, omdat God het zegt.

Niet omdat ik tot de conclusie kom dat ik zo zachtjes aan wel gerechtigd ben, nee, omdat Hij het zegt. Dat hoop ik ook dat de Heere ons dat zondag geeft in onze harten, want dan kan er iets zijn van dat stille, dat wonderbare: 'Wie heeft mij zoveel heils bereid?' Mij, die aan de verkeerde kant zit, dat Hij gekomen is en dat Hij zegt: "Zonder geld en zonder prijs, wijn en melk".

Geliefde gemeente, dat wilde ik er nogeens tussenvoegen, zulke gedachten komen regelmatig wel eens aan de orde, in de prediking, die aspecten, maar ik kan u verzekeren dat ze zeer diep zijn, wie kan dát bevatten? Ik kan het niet bevatten!

Soms zie je een lichtstraaltje en zeg je: hoe is dat nu, het is allemaal zo onverklaarbaar, als je daar wat mensen ziet zitten, of mensen die met elkaar spreken over de enige Troost in leven en sterven? Wat is dat nu allemaal, hoe kan dat nu.....?

Die weet geen raad, die zit onder de tafel en die heeft de vlag halfstok hangen?

Dat is niet allemaal goed, maar hoe kan dat nu allemaal....?

Denk dan aan de streep, we zijn er nog niet, we zitten nog aan déze kant. Wát er is, is er alléén in geloof en niet door aanschouwen. En als we dan zo mogen aangaan en de Heere zegt: nu krijg je ook nog een stukje aanschouwen, van gebroken brood en

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

vergoten wijn. Dat past in de situatie, Hij wil dat gebruiken om onze harten te richten op Hem, op de andere kant, Die gezegd heeft: "Ik zal je niet verlaten, Ik blijf tóch met je, ál de dagen, tot de voleinding van deze wereld toe".

Zo is het ongeveer met de inhoud van dit antwoord. Dat antwoord is heerlijk en kostbaar, het is goud waard, maar je moet het niet funderen in de mens. Je moet het ook niet vastleggen op het gezicht van je ogen, maar het is een zaak van het allerheiligst en dierbaar geloof.

Dan gaan we nu nog een klein stukje:

"Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomen betaald heeft".

Dat hoort ook bij de TROOST.

Waarom?

In principe is de hele troosteloosheid terug te brengen tot de zonden. De zonde is de oorzaak van alles. Door de zonden is de dood in de wereld gekomen. Er is nog een beetje 'kunst-plezier', maar dat houdt allemaal op. De zonde is als een worm, die overal aan knaagt, hij maakt het mooiste nog lelijk. Gelukkig dat de Heere de mens nog remt, want als hij écht zou zijn zoals hij is, als hij de inleving uitleeft, als hij allemaal in de praktijk zou brengen wat er in zijn gedachten opkomt, dan zou de wereld niet leefbaar zijn. Maar de Heere zet er de rem op. Daar gebruikt de Heere alles voor: de moraal, de wet, ons eergevoel, onze hoogmoed en noem maar op.

De zonde heeft nooit anders gebracht dan ellende, en toch is de zonde zo begeerlijk. Daar heb je nu die wan-situatie, wat we in het begin overdachten: We zien voor leven aan wat de dood is en voor de dood wat leven is.

Eén van de oorspronkelijke betekenissen van de zonde is: het missen van je doel, je doel voorbij schieten. Wat is de zin nu eigenlijk van mijn leven? Als God je niet vasthoudt, kun je alleen daar al gek van worden. Als je zo eens zit te denken en je ziet alles nog eens voor ogen, waar je druk mee geweest bent, wat je gedaan hebt, wat je niet gedaan hebt, wat je nog had kunnen doen, maar wat je verzuimd hebt, en wat je niet had moeten doen; als je dat allemaal eens op een rijtje gaat zetten en je zou daar intens op geconcentreerd raken, dan verlies je je verstand, en dat is ook niet goed. Je houdt niet veel over. Zonden, het missen van je doel, je beantwoordt er niet meer aan, alles is een fiasco.

Zonde is: dat wij God geen God hebben willen laten, maar dat we zélf God willen zijn. Dat we God naar de kroon hebben gestoken om hem zélf te dragen en dat we zeggen: "Ik maak het zélf wel uit".

Nu staat hier, dat die trouwe Zaligmaker, Redder, - daaruit bestaat de redding, Zijn eigendomsrecht - heeft betaald. Er is blijkbaar een prijs voor betaald, - we zitten hier op juridisch vlak - het proces-verbaal is overgenomen.

Ik dacht vaak als jongen: Ja, het is prachtig, maar ik had toch eigenlijk liever zeker geweten dat ik het betaald had. Dat zei ik dan niet direct uit een soort gekrenkte trots, dat een ander betaald had, maar, dat vertrouwde ik niet zo erg. Want ik dacht: Als het maar echt waar is, want ik kan het niet geloven dat er iemand zou zijn die nu werkelijk alles voor mij betaalt, die de kleinste en de grootste zonden - zoals wij er dan over praten - van je gedachten, van je woorden, van je daden, dat iemand dat nu allemaal heeft betaald, die rekening, dat ik God kwijt ben. Dat bestaat toch eigenlijk niet. Zou dat

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

dan misschien niet, straks als je dan echt voor God komt te staan, zou dat dan wel echt waar zijn? Dan had ik toch maar liever staande gebleven in het paradijs, zoals God dat dan gedaan had met Adam, dat dat niet gebeurt was en dat je zeker weet, ja, wij beantwoorden aan Gods doel Zulke gedachten zijn niet goed, maar zo dacht ik wel eens, want ik dacht als er nu een dubbeltje betaald moest worden, of een kwartje of een zak goud of zilver, dan kan ik het me nog indenken maar: 'Gij zijt duur gekocht, niet door vergankelijke dingen, goud of zilver, maar door de dure prijs van het onbevleete en onstraffelijke Lam'. Dat bestaat niet, dat kan niet, dat bestaat niet! Ik zei het niet hardop, natuurlijk niet, dat durfde ik niet, maar in m'n hart dacht ik het wel. Is dat nu betrouwbaar, is dat nu wel waar, dat een ander ..... Ik zei niet: het is een leugen, dat kon niet, want dat betekent dat je verloren bent en dat je verloren blijft, maar dat ongelof, dat wantrouwen, dat iemand voor jou betaald heeft, voor je geboren werd, zonder dat je er om gevraagd hebt, zonder dat je het gezocht hebt, zonder dat je als een boeteling op je knieën hebt gelegen - 'O Heere, wees lankmoedig over mij, ik zal alles betalen wat ik schuldig ben, heb nog een poosje geduld met me' - dat toen daar aan dat kruis die Man van smarten heeft gehangen om te betalen. Dat Hij, Zijn Leven, de betaling is. Ik denk: dat hebt u misschien wel voor Petrus gedaan en voor andere mensen maar voor zo'n zondaar die tweeduizend jaar daarna leeft, nou nee. En 't is toch waar!

Voor je ooit geloofd hebt, voor er ooit een sprankeltje liefde was, toen je nog in Adam, als het ware, besloten was, toen je nog niet geboren was, hing de Heere Jezus daar aan het kruis, om Borg, Plaatsbekleder te zijn met Zijn leven, om die miljarden misdaden en uiteraard die grootste misdaad, verlating van God, voor Zijn rekening te nemen. Dat Hij zegt: "Ik ben die Man, Ik wil die Man zijn". Die God-Mens die alles voor zijn rekening neemt.

Dat is een waarheid voor het geloof, anders niet. Het is een waarheid, als je dóór het geloof op het kruis mag zien, op de diepte, op de ernst van dat lijden, dán zie je soms. Ja, het kan. Of Hij het dóén zal, daar twijfel je misschien aan, maar het kan wel. Want ik heb God verlaten, ik ben een mens. Maar als mens heb ik het nooit zonder God hoeven te doen, zolang ik op aarde was. Ik heb het wel willen doen, maar ik heb het nooit zonder God hoeven te doen. Als ik stond te vloeken, hield Hij nóg mijn adem in stand. En als ik stond te schelden op het eten, schoof Hij me nog een boterham op m'n bord. En ik was een zondaar, ik heb Hém verlaten, Hij verliet mij niet.

Maar nu de Borg en Middelaar, Die de kern van de zonde op zich neemt. Van God verlaten. Want wie God verlaat, die moet verlaten worden, dat kan niet anders. En nu die Heere Jezus Christus, nadat Hij al zoveel geleden heeft, aangevochten en benauwd aan alle kanten en tenslotte aan het kruis: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"

Hij had God niet verlaten, wij wél.

Dan kom je - daar kunnen wij niet komen, daar is Hij geweest - op de bodem van álles, de Godverlater, die moet verlaten worden. Die moet gestraft worden met de eeuwige verlating, eenzaamheid, benauwdheid, leeg; die moet alleen overblijven. Geen God meer in de hemel, geen mens meer op de aarde, geen grond meer om op te staan, dát is het deel van de Godverlater. En dát doet Hij, - kun je nu begrijpen dat Hij 'dierbaar' is. 'Dierbaar', een ouderwets woord, wij zouden dat gevoelsmatig vertalen met 'liefdevol',

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-2)

maar hier betekent het 'duur', 'kostbaar' in de zin van: 'het is het mensdom meerder waard, dan het fijnste goud op aard - voor ál mijn zonden, van mijn ontvangenis, geboorte, af tot aan mijn sterfdag toe.

Oók die ene zonde, waar je je nog in gevangen voelt, die telkens weer het touwtje aantrekt, als je denkt: de Heere heeft mij er afgeholpen en daar raap je het zélf weer op, de zonde, jouw zonde.

"Met Zijn dierbaar bloed voor ál mijn zonden volkomen - volledig, volmaakt - betaald".

Er is niets meer over, niets meer te eisen, want de verlater van God is op Golgotha van God verlaten. En Hij begon niet te vloeken, niet te zondigen, zoals ik, maar Hij zei nóg: "Mijn God, Mijn God".

Zo is er betaald. De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hém.

Door Zijn striemen is ons genezing geworden.

Geliefde gemeente, laten wij daar mee naar huis gaan en, zo het God behaagt ons het leven te sparen, laten wij dan zo de dood van de Zoon mogen verkondigen.

AMEN